

Monitor bezuinigingen 2021 - 1

Inleiding

In de programmabegroting 2020-2023 is een pakket aan bezuinigingsmaatregelen opgenomen dat voortkomt uit drie scenario's die bij de Kaderbrief 2020 door de raad zijn vastgesteld. Hiernaast is bij de Kaderbrief 2020 een gefaseerde OZB verhoging vastgesteld vanaf 2021. Verder resteert er nog een taakstelling vanuit een eerdere bezuinigingsronde. Het totaal aan bezuinigingsmaatregelen sluit in meerjarenperspectief op een bedrag van € 1,7 miljoen. De bedragen zijn in de meerjarenbegroting 2021-2024 verwerkt. Over de voortgang en realisatie van de maatregelen wordt de raad jaarlijks tweemaal tussentijds geïnformeerd via een monitor die als bijlage wordt gevoegd bij respectievelijk de Voor- en Najaarsnota. In vervolg op de monitors 2020-1 en 2020-2 is deze monitor 2021-1 opgesteld.

Totaaloverzicht bezuinigingsmaatregelen

Om de voortgang van de bezuinigingen te monitoren is een totaalijst van bezuinigingsmaatregelen samengesteld. In de rechterkolom is per maatregel de status opgenomen:

G = Gerealiseerd, N= Nog te realiseren, B 2021 = Besparingsverlies in 2021.

De lijst is bijgewerkt naar de stand van zaken per april 2021.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	Stand van zaken
Scenario 1					
1.1 Besparing op zorgkosten	420	420	420	420	G / N
1.2 Uitvoeringskosten Sociaal Domein	150	150	150	150	G
1.3 Levensbeschouwelijk onderwijs	5,7	5,7	5,7	5,7	G
1.4 Lokale regelingen	30	30	30	30	G
1.5 Herijking welzijnsaccommodaties	50	50	50	50	B 2021 / N
1.6 Investerings Sociaal Domein	-250	-250	-250	-250	
Scenario 2					
2.1 Rattenbestrijding	5	5	5	5	G
2.2 Openbare ruimte; afschaffen consignatiedienst	20	20	20	20	B 2021 / N
2.3 Openbare ruimte; verkoop groenstroken	50	50	50	50	G
2.4 Openbare ruimte; verwijderen twee VRI's	10	10	10	10	G
2.5 Subsidie De Groene Belevenis	15	15	30	30	G
2.6 Niet-indexeren van subsidies	186,5	186,5	186,5	186,5	G
2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen	6	6	6	6	B 2021 / N
2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven; verdere differentiatie tarieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	N
2.9 Leges informatie bouwwerkzaamheden	80	80	80	80	B structureel
2.10 Niet-indexeren gemeentelijke budgetten	123,5	123,5	123,5	123,5	G
Scenario 3					
3.1 Verhoging OZB	583,3	583,3	583,3	583,3	G
Totaal maatregelen scenario's dekking begrotingstekort	1.485,0	1.485,0	1.500,0	1.500,0	
Gefaseerde verhoging OZB vanuit de Kaderbrief 2020 bovenop scenario 3	60	120	180	180	G / N
Resterende bezuinigingsopgave vanuit eerdere bezuinigingsronde; accommodatiebeleid	35,5	35,5	35,5	35,5	G / N
Totaal maatregelen	1.580,5	1.640,5	1.715,5	1.715,5	

De gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen

Een groot gedeelte van de door de raad vastgestelde maatregelen is in 2020 gerealiseerd. Ten opzichte van de vorige monitor 2020-2 is inmiddels ook de maatregel “verwijderen twee VRI’s” geheel gerealiseerd. Het betreft de ontmanteling van de VRI’s bij de fiets-/voetgangersoversteek Cohensteeg en bij de oversteek aan de Middenweg-Toermalijn, na beperkte infrastructurele aanpassingen van de verkeerssituatie. De VRI bij de Plesmanstraat / Fokkerstraat is daar nog aan toegevoegd. Deze drie VRI’s blijven vooralsnog staan en worden pas verwijderd wanneer ze definitief de geest geven. Het ‘actief verwijderen’ van de VRI’s wordt daarmee gewijzigd ‘in niet vervangen na einde levensduur’. Door de VRI’s niet te vervangen hoeft niet langer voor de vervanging te worden gespaard en wordt de bezuiniging gerealiseerd.

Maatregelen die volledig gerealiseerd zijn behoeven geen nadere actie of monitoring meer. Op deze maatregelen (in de tabel aangeduid met G) gaan we in deze monitor dan ook niet meer in.

De nog te realiseren bezuinigingsmaatregelen

Ten aanzien van de nog niet (volledig) gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen (in de tabel met N aangegeven) is de stand van zaken als volgt.

- 1.1 Besparing op zorgkosten (€ 420.000 structureel)
De bezuinigingstaakstelling is gebaseerd op 6,5% van het inkoopkader 2019 (€ 6.450.000). Invulling wordt gezocht via diverse maatregelen die zijn ondergebracht in 7 zoekrichtingen. Er is een Taskforce kostenbesparing Sociaal Domein actief die de maatregelen uitwerkt en uitvoert. De taskforce is een samenwerking van medewerkers van gemeente en Lariks.

In 2020 is ervoor gekozen te focussen op 5 lokale besparende maatregelen en 1 regionale waar de taskforce medio 2020 mee is gestart. Twee maatregelen zijn gewaarborgd in de reguliere werkwijze. Dit zijn: de POH-SOH JGGZ en het door ontwikkelen van het voorliggend veld. De maatregel accountmanagement wordt door corona als vaste werkwijze pas later dan gepland (per 1 juni 2021) geïmplementeerd. De maatregel WLZ en woonplaatsbeginsel is succesvol voor het gedeelte woonplaatsbeginsel oude cliënten, echter voor de WLZ scan en woonplaatsbeginsel nieuwe cliënten zijn we bezig met een kosten-baten analyse om de efficiency en effectiviteit vast te kunnen stellen. De resultaten van de regionale maatregel sturen op interventie niveau 1 bij beschikkingen in de jeugdzorg via huisartsen kunnen we pas later in 2021 vaststellen. Voor de maatregel casusanalyse zijn we aan het herijken op welke wijze we dit kunnen waarborgen in reguliere samenwerking met uitvoeringsorganisatie Lariks. Door de uitvoering en implementatie van de 6 maatregelen kunnen we opnieuw een selectie maken uit de overige kostenbesparende maatregelen. De taskforce heeft het volgende meerjarige resultaat opgeleverd voor de jaarlijkse taakstelling van € 420.000.

Momenteel zijn we bezig om de begrootte incidentele dekking van € 192.000 vanuit het woonplaatsbeginsel te realiseren. Hierbij zijn we afhankelijk van de snelheid van werken bij de rechtbank en de gemeenten waar we zorggeld terugvorderen. De taakstelling wordt hiermee in 2021 volledig gerealiseerd.

Vanaf 2022 staat de taakstelling deels nog structureel open, waarbij we voor een bedrag oplopend naar uiteindelijk € 113.000 in 2024 invulling moeten vinden hetzij door efficiency in de uitvoeringskosten hetzij door een kostenbesparende maatregel.

- 1.5 Herijking welzijnsaccommodaties (€ 50.000 structureel vanaf 2021)
De mogelijkheden van verhuizing van Scholen in de Kunst naar Fort33 zijn onderzocht. Door Scholen in de Kunst te verhuizen naar Fort33 komt de huidige locatie aan de Eikenlaan (het kunstgebouw) vrij. Hierdoor wordt de bestaande gemeentelijke welzijnsaccommodaties efficiënter benut. Scholen in de Kunst en Fort33 hebben gezamenlijk een visie over de toekomstige samenwerking opgesteld en werken aan een financiële realistische begroting voor de nieuwe situatie en samenwerking. Een eerste concept van de intentieverklaring is besproken met alle partijen. De intentieovereenkomst zal in het college worden behandeld. De planning is om een voorstel aan de raad aan te bieden ter behandeling in de raadsvergadering van 30 september. Naar verwachting is het mogelijk om vanaf 2022 een besparing van € 20.000 tot maximaal € 30.000 te realiseren.
Ook wordt gewerkt aan een plan om het consultatiebureau te verhuizen naar de Smederij. De verwachting is dat dit een structurele besparing kan opleveren. Bij de bezuinigingsmonitor 2021-2 zal hier meer duidelijkheid over zijn.
- 2.2 Openbare ruimte; afschaffen consignatiedienst (€ 20.000 structureel)
Het hebben van een dienst voor (kleine) calamiteiten en onderhoud buiten de normale werktijden, is geen wettelijke taak. Wel moet de gemeente de veiligheid van haar inwoners kunnen waarborgen. Er dienen zich situaties aan van meldingen die worden gedaan waarbij direct maatregelen moeten worden genomen. Voorbeelden hiervan zijn: storm, waarbij takken uit bomen zijn gewaaid of dreigen te waaien, veel regen waardoor straatkolken niet functioneren en er gevaarlijke wateroverlast op de weg ontstaat, ongelukken waarbij lichtmasten of VRI's worden geraakt, ontbrekende putdeksels in de weg. Gezien de verantwoordelijkheid van de gemeente voor een veilige weg en leefomgeving zal actie moeten worden ondernomen.
Het is nog niet gelukt de ombuiging te realiseren waardoor in 2021 een incidenteel besparingsverlies ontstaat dat wordt verwerkt in de Voorjaarsnota. Op dit moment wordt in BLNP-verband breed onderzocht of door middel van samenwerking een besparing realiseerbaar is op de consignatiedienst. Deze ontwikkeling is binnen BLNP nieuw en kost tijd om te onderzoeken. In de loop van 2021 zal duidelijk zijn of dit door een samenwerkingsverband efficiënter kan. Op basis van de uitkomst zullen verdere acties worden uitgezet.
- 2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen (€ 6.000 structureel)
De kosten voor elektriciteit bij standplaatsen die worden ingenomen zullen in rekening worden gebracht aan de standplaatshouders op basis van een inventarisatie van stroomverbruik. Het daadwerkelijk doorvoeren van deze maatregel loopt vertraging op doordat er geen ambtelijke capaciteit kan worden vrijgemaakt o.a. vanwege inzet voor de coronacrisis. In de Voorjaarsnota is een besparingsverlies van incidenteel € 6.000 in 2021 verwerkt.
- 2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven (p.m.)
Na het vaststellen van de Nota Kostenverhaal heeft nog geen kostenverhaal plaatsgevonden op basis van de nieuwe werkwijze. Bij de implementatie van de Omgevingswet in 2022 zal worden gezien of er onder de nieuwe wet sprake kan zijn van structurele inkomsten.
- Gefaseerde verhoging OZB
In de Kaderbrief 2020 is onder druk van een meerjarig financieel tekort een gefaseerde extra OZB-verhoging (bovenop scenario 3) opgenomen van 3 x € 60.000 gedurende de jaren 2021 t/m 2023 (€ 60.000 - € 120.000 - € 180.000). Het realiseren van de maatregel tijdens deze jaren is afhankelijk gesteld van de ontwikkeling van de begrotingspositie. Bij de Kaderbrief 2021 is besloten om de eerste stap met € 60.000 in 2021 te realiseren. In de Kaderbrief 2022 is als voorstel opgenomen om ook de tweede stap in de begroting 2022 te realiseren.

- Accommodatiebeleid (€ 35.500 structureel)
Dit is een opgave die resteert vanuit een eerdere bezuinigingsronde. Bij de Voorjaarsnota 2020 is een besparing van structureel € 3.600 gerealiseerd. Daarnaast is bij het gebouwenbeheer is een voordeel ontstaan uit de verhuur van Fila Tekna waarmee de resterende taakstelling in 2020, 2021 en 2022 incidenteel is ingevuld. Vanaf 2023 staat een taakstelling open van € 31.900.

Samenvatting

Onderstaande tabel geeft weer welk aandeel van de totale bezuinigingsmaatregelen tot dusver gerealiseerd is, nog te realiseren dan wel is afgeboekt als besparingsverlies. Van de taakstellingen die vanaf 2021 nog openstaan wordt een specificatie gegeven.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde maatregelen	1.674,7	1.563,6	1.545,9	1.544,6
Investeringen Sociaal Domein	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0
Nog te realiseren	50,0	246,9	339,6	340,9
Besparingsverlies	106,0	80,0	80,0	80,0
Totaal	1.580,5	1.640,5	1.715,5	1.715,5

Nog te realiseren taakstellingen	2021	2022	2023	2024
1.1 Besparing op zorgkosten	0	110,9	111,7	113,0
1.5 Herijking welzijnsaccommodaties	50,0	50,0	50,0	50,0
2.2 Afschaffen consignatiedienst	0	20,0	20,0	20,0
2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen	0	6,0	6,0	6,0
2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Extra verhoging OZB	0,0	60,0	120,0	120,0
Accommodatiebeleid	0,0	0,0	31,9	31,9
Totaal	50,0	246,9	339,6	340,9